

25.3.2024

VN/23943/2023

Lausunto

Ympäristöministeriö

Viite: Ympäristöministeriön lausuntopyyntö 19.2.2024, VN/23943/2023

VALTIOVARAINMINISTERIÖN LAUSUNTO JÄTELAIN MUUTTAMISESTA**Tausta**

Ympäristöministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta ehdotukseksi jätelain muuttamisesta. Esityksen mukaan jätteen haltija vastaisi jatkossa sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluja tarjoavien asumisyksiköiden ja laitosasumisen yhteydessä syntyvän yhdyskuntajätteen jätehuollosta. Kunnan vastuu asumisen jätteistä rajattaisiin pääosin kotitalouksissa ja vapaa-ajan asumisessa syntyvään jätteeseen.

Paperituotteita koskeva tuottajavastuu laajennettaisiin käytöstä poistettaviin kirjoihin.

Lisäksi säädettäisiin toisessa ETA-maassa tehdyn aineen tai esineen sivutuotteeksi luokittelamista tai jätteeksi luokittelun päättymistä koskevan päätöksen tai menettelytavan tunnustamisesta, kun kyseisiä aineita tai esineitä tuodaan Suomeen hyödynnettäviksi.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan loppuvuodesta 2024 tai viimeistään vuoden 2025 alusta.

Valtiovarainministeriön lausunto

Ehdotetulla jätelain muutoksella tarkennettaisiin kunnan ja jätteen haltijan välistä vastuunjakoa asumisessa syntyvän jätteen jätehuollossa. Tarkennukset koskisivat erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon asumispalveluissa ja laitosasumisessa syntyvää jätettä. Ympäristöministeriön käsityksen mukaan oikeustila jätteen haltijan ja kunnan välisen vastuunjaon suhteen on edellä mainituissa toiminnoissa epäselvä, ja sitä voidaan selventää vain muuttamalla lakia. Muutos rajaisi kunnan vastuun tavanomaisessa kotitaloudessa ja vapaa-ajan asunnossa syntyvään jätteeseen sekä näiden yhteydessä pienimuotoisessa itse tehtävässä rakennus- ja purkutoiminnassa syntyvään jätteeseen.

Valtiovarainministeriö pitää positiivisena sitä, että ympäristöministeriö on käynyt kunnan vastuun rajaamista koskevan uudistuksen sisällöstä ja vaikutuksista keskustelua hyvinvointialueiden, Kuntaliiton ja jätealan toimijoiden kesken. Valtiovarainministeriö kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että ehdotetun muutoksen vaikutuksia hyvinvointialueisiin ei ole kuvattu lainkaan. Kuntien osalta vaikutuksia on kuvattu melko kapeasti. Esitystä tulisi täydentää hyvinvointialueita koskevien vaikutusten osalta ja kuntien osalta tulisi harkita pitäisikö vaikutuksia arvioida myös esimerkiksi kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen valvontatehtävien kannalta.

Valtiovarainministeriö toteaa 32 §:n säännöskohtaisissa perusteluissa olevasta virheestä. Sosiaalihuoltolain (1301/2014) 21 b §:ssä tarkoitettu yhteisöllinen asuminen on hyvinvointialueen järjestämää. Tätä palvelua voi tuottaa, muttei järjestää yksityinen yritys.

Kuntien toimintaan ja talouteen liittyvien vaikutusten vuoksi esitys tulee käsitellä Kunnallistalouden ja –hallinnon neuvottelukunnassa.

Lopuksi valtiovarainministeriö huomauttaa, että jätehuollon vastuunjako on muutettu usein. Jatkossa olisi toivottavaa, että jätelainsäädännöllä luotaisiin sekä julkisen että yksityisen sektorin jätealan toimijoille ennustettava toimintaympäristö sekä hyvät ja pitkäjänteiset edellytykset vastata jätealan suuriin haasteisiin, kuten kiertotalouden toteuttamiseen.

Osastopäällikön sijainen,
hallitusneuvos

Minna-Marja Jokinen

Neuvotteleva virkamies

Lotta Mattsson

VN/23943/2023-VM-20

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: